

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 43/16

Люксембург, 21 април 2016 г.

Решение по дело C-377/14
Ernst Georg Radlinger и Helena Radlingerová/Finway a.s.

**Съдът констатира, че задължението на националните съдилища да
проверяват служебно дали са спазени нормите на правото на Съюза в
областта на защитата на потребителите се прилага в производствата по
несъстоятелност**

*По силата на това задължение националните съдилища са длъжни също да проверяват
дали информацията, която трябва да се съдържа в договорите за потребителски
кредит, е посочена по ясен и кратък начин*

През август 2011 г. съпрузите Radlinger сключват с дружеството Smart Hypo договор за потребителски кредит в размер на 1 170 000 CZK (чешки крони) (около 43 300 EUR). Те се задължават да изплатят на кредитора сумата от 2 958 000 CZK (около 109 500 EUR) на 120 месечни вноски (ГПР¹ по кредита е 28,9 %) и да му платят неустойки с висок размер, в случай че не могат да изпълнят договорните си задължения.

През септември 2011 г. дружеството Finway, което е правоприменник на Smart Hypo по вземанията към съпрузите Radlinger, приканва последните да заплатят незабавно всички дължими суми, включително лихвите, разходите и неустойките. Това се дължи на обстоятелството, че при сключване на договора съпрузите са укрили от посоченото дружество факта, че срещу имота им е било насочено принудително изпълнение, като предмет на изпълнение е била сума в размер на 4 285 CZK (около 160 EUR).

През април 2013 г. Krajský soud v Praze (Окръжен съд Прага, Чешка република) обявява съпрузите Radlinger за неплатежоспособни и открива производство за несъстоятелност за тях. В това производство съпрузите оспорват размера на предявеното от Finway вземане (4 405 531 CZK, тоест около 163 000 EUR).

В този контекст Krajský soud v Praze отправя запитване до Съда дали нормите на правото на Съюза в областта на защитата на потребителите допускат чешкото законодателство, съгласно което съдът, който трябва да се произнесе в производство по несъстоятелност, не може да провери служебно дали клауза в потребителски договор е неравноправна. Освен това чешкият съд иска да установи дали националните съдилища са длъжни да проверяват служебно дали информацията относно договорите за потребителски кредит, която трябва да се съдържа в последните, е била посочена по ясен и кратък начин.

В постановеното с днешна дата решение **Съдът констатира, че задължението на националните съдилища да проверяват служебно дали продавачът или доставчикът е спазил нормите на правото на Съюза в областта на защитата на потребителите² се прилага в производствата по несъстоятелност, както и по отношение на договорите за потребителски кредит.**

¹ Годишен процент на разходите.

² Съдът вече е признал наличието на такова задължение по отношение на някои разпоредби от правото на Съюза, приложими в областта на неравноправните клаузи в потребителските договори, сключените извън търговския обект договори и продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции.

Така Съдът постановява, че **Директивата относно неравноправните клаузи**³ не допуска чешкото законодателство, съгласно което в производство по несъстоятелност съдът не може да провери дали клауза в потребителски договор е неравноправна, макар да разполага с необходимите за тази цел данни от фактическа и правна страна. Посочената директива не допуска разглежданата правна уредба и поради това, че тя позволява да бъдат оспорвани само някои вземания, и то само на определени основания (че вземането вече не съществува или е погасено по давност).

Освен това Съдът посочва, че съгласно Директивата относно договорите за потребителски кредити⁴ **националният съд, сезиран със спор относно вземания, възникнали в резултат на такъв договор, трябва също да проверява служебно дали информацията относно кредита (например за ГПР), която трябва да се съдържа в договора, е била посочена по ясен и кратък начин.** След това той трябва да вземе всички мерки, които се предвиждат в националното право в случай на неизпълнение на задължението за предоставяне на информация (санкциите трябва да бъдат ефективни и пропорционални и да имат възпиращо действие).

Освен това Съдът уточнява, че съгласно последната директива „**общият размер на кредита**“ не може да включва суми, включени в „**общите разходи по кредита**“, тоест сумите, предназначени за изпълнение на задълженията, поети във връзка със съответния кредит, като административните разходи, лихвите, комисионите и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати. **Незаконосъобразното включване на тези суми в общия размер на кредита води до изчисляване на по-нисък ГПР**, тъй като при изчисляване на последния се взема предвид общият размер на кредита, а **оттам и до неточност на данните, които трябва да бъдат посочени в договора.**

На последно място, що се отнася до проверката дали са неравноправни неустойките, предвидени за потребителя, който не изпълнява задълженията си, Съдът отбелязва, че националният съд е длъжен да **прецени кумулативното действие на всички клаузи в договора и**, ако констатира, че някои от тези клаузи са неравноправни, **да остави без приложение всички неравноправни клаузи** (а не само някои от тях).

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

---

³ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273 и поправка в ОВ L 293, 2014 г., стр. 59).

⁴ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, стр. 66 и поправки в ОВ L 207, 2009 г., стр. 14, ОВ L 199, 2010 г., стр. 40 и ОВ L 234, 2011 г., стр. 46).